Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 23.07.2024 www.osw.waw.pl

Taktyczne postępy Rosjan na kilku kierunkach. 880. dzień wojny

Andrzej Wilk, Piotr Żochowski

Sytuacja na froncie

W ostatnim tygodniu Rosjanie poczynili postępy na kilku odcinkach frontu – głównie w Donbasie. Zajęli centrum Krasnohoriwki i ponownie wyparli obrońców z jej południowo-zachodnich przedmieść, odzyskanych w ukraińskim kontrataku tydzień wcześniej. Siły agresora kontynuują natarcie na kierunku Pokrowska, gdzie zajęły stanowiącą lokalny węzeł komunikacyjny miejscowość Prohres, a także w aglomeracji toreckiej, gdzie opanowały część Piwnicznego i Zaliznego oraz poszerzyły bazę operacyjną w oparciu o południowy obszar Nju-Jorku. Rosjanie zajęli też wschodnią część Maksymiljaniwki – ostatniej miejscowości odgradzającej ich od Kurachowego. Przełamanie ukraińskich pozycji obronnych nastąpiło w rejonie Siewierska, gdzie siły agresora zajęły leżącą 6 km na południowy wschód od tego miasta Iwano-Darjiwkę. Lokalne przerwanie ukraińskiej linii obrony nastąpiło również na południowy wschód od Kupiańska – Rosjanie zajęli miejscowość Piszczane. Nieznaczne postępy najeźdźca poczynił także w rejonie Czasiw Jaru, gdzie usiłuje on uchwycić przyczółek po zachodniej stronie kanału Doniec–Donbas.

Otwarcie w maju przez Rosjan nowego odcinka frontu w rejonie Charkowa skutecznie rozproszyło ukraiński wysiłek i ułatwiło agresorowi prowadzenie działań zaczepnych na innych kierunkach. Przyczyniła się do tego decyzja ukraińskiego dowództwa, najprawdopodobniej inspirowana przez najwyższe władze, by po powstrzymaniu wroga na północ od Charkowa samemu przejść tam do działań zaczepnych w celu wyparcia go z powrotem w granice Rosji. Ukraińskie kontrataki nie przyniosły dotąd znaczących rezultatów, wymusiły jednak angażowanie coraz większych sił, w tym jednostek ściągniętych z innych kierunków działań, co osłabiło tamtejszą obronę. Sytuację obrońców utrudnia obecnie fakt, że dodatkowe siły, często nie do końca sformowane i przeszkolone nowe jednostki, wprowadzają do walki też Rosjanie. Ewentualne zmniejszenie zaangażowania ukraińskiego w rejonie Charkowa, by ratować sytuację na innych odcinkach, mogłoby więc stworzyć bezpośrednie zagrożenie również dla tego miasta. Ukraina niemal w całości wykorzystała swoje rezerwy. Do czasu sformowania nowych jednostek w oparciu o przyspieszoną po zmianach ustawowych mobilizację (przy założeniu ich równie sprawnego wyposażenia przez zachodnich partnerów Kijowa), co nastąpi najwcześniej jesienią, najprawdopodobniej siły ukraińskie nie będą w stanie odzyskać swobody operacyjnej, pozostawiając inicjatywę po stronie agresora.

18 lipca rzecznik prasowy ukraińskiej służby granicznej Andrij Demczenko zdementował informacje o przerwaniu przez siły rosyjskie linii obrony w obwodzie sumskim. Dodał, że odnotowywana jest aktywność grup dywersyjno-rozpoznawczych wroga, do których zadań należy ustalenie lokalizacji sił ukraińskich i prowadzenie działań mających osłabić skuteczność obrońców.

Rosyjskie ataki powietrzne

Stałym celem rosyjskich ataków rakietowych pozostają infrastruktura portowa i instalacje wojskowe w obwodzie odeskim – trafienia odnotowano 16, 18, 19 i 22 lipca. Agresor kontynuował także uderzenia z użyciem rakiet i dronów na bezpośrednie zaplecze obrońców (głównie w obwodach charkowskim i mikołajowskim). **Wzrosło wykorzystanie do ataków w rejonach przyfrontowych pocisków balistycznych Iskander-M**, których agresor użył m.in. przeciwko infrastrukturze i składom kolejowym w obwodzie charkowskim 20 i 22 lipca. Iskandery coraz częściej mają być odpalane z Krymu. Wrogie rakiety i/lub drony uderzyły w obiekty energetyczne w obwodach sumskim (20, 21, 22 i 23 lipca, m.in. w Konotopie i Szostce), czernihowskim (20 lipca) i połtawskim (20 lipca w rejonach połtawskim i myrhorodzkim). W dniach 16–23 lipca Rosjanie mieli wykorzystać co najmniej 42 rakiety (w tym co najmniej 12 Iskander-M), obrońcy zadeklarowali zestrzelenie trzech z nich. Według Kijowa agresor użył także 79 dronów Shahed-136/131, z których zniszczonych miało zostać 70. Źródła ukraińskie zwróciły uwagę na wykorzystanie przez Rosjan nowego typu drona kamikadze – poruszającego się na niskim pułapie (20–30 m) – który został zestrzelony 20 lipca w rejonie Kijowa.

Ukraińskie operacje przeciw Rosji

Kolejne ukraińskie ataki z wykorzystaniem dronów doprowadziły do nieznacznych uszkodzeń infrastruktury w Kraju Krasnodarskim. 22 lipca doszło do pożaru w rafinerii w Tuapse (wbrew sugestiom ukraińskiego wywiadu wojskowego atak nie ograniczył pracy przedsiębiorstwa), a dzień później uszkodzono statek w porcie Kawkaz (według strony rosyjskiej są ofiary wśród załogi i pracowników portu). Niepowodzeniem zakończyły się ataki na będące głównymi celami lotniska w obwodzie rostowskim: Millerowo 20 lipca oraz Morozowsk 22 lipca. Morozowsk miało atakować co najmniej 47 dronów z 76 łącznie użytych tego dnia. Powodzenia nie przyniosły także próby uderzenia dronami na obwód kurski (19 lipca) oraz Krym (18, 19 i 23 lipca). Według Służby Bezpieczeństwa Ukrainy atak z 18 lipca miał przeszkodzić w organizacji ćwiczeń na jeziorze Donuzław i zniszczyć instalacje bazy jednostki ochrony wybrzeża, jednak zdjęcia satelitarne wykazały jedynie ślady pożaru na terenie sąsiedniej elektrowni wiatrowej.

Zachodnie wsparcie dla Ukrainy

19 lipca w trakcie szczytu Europejskiej Wspólnoty Politycznej w Wielkiej Brytanii **prezydent Wołodymyr Zełenski poinformował o pozytywnej decyzji polskiego rządu „w konkretnej sprawie", która umożliwi szybsze otrzymanie przez Ukrainę myśliwców F-16**.

21 lipca prezydent Zełenski oznajmił, że **na Ukrainę dotarł niemiecki system obrony powietrznej Patriot**. Nie sprecyzował, czy chodzi o pełną baterię, której przekazanie Niemcy potwierdziły podczas szczytu NATO w Waszyngtonie, czy też o jej pierwsze elementy.

16 lipca podczas wizyty premiera Denysa Szmyhala w Pradze **koncern Ukraiński Przemysł Obronny** (następca Ukroboronprom) **oraz czeska spółka Colt CZ Group podpisały dwa porozumienia – o łącznej wartości 6,5 mln dolarów – w sprawie uruchomienia na Ukrainie produkcji broni i amunicji strzeleckiej w standardzie NATO**. Česká zbrojovka przekaże technologie i know-how oraz przez trzy lata zapewni dostawy maszyn i komponenetów umożliwiające montaż na Ukrainie karabinków automatycznych CZ BREN 2 na nabój 5,56 mm x 45. Jej bezpośredniego kontrahenta po stronie ukraińskiej nie ujawniono ze względów bezpieczeństwa. Z kolei Ukroboronserwis i czeska firma Sellier & Bellot porozumiały się o współpracy przy produkcji różnych rodzajów amunicji małokalibrowej, w tym podstawowej amunicji NATO 5,56 mm x 45. Obie umowy stanowią kolejny etap realizacji porozumień zawartych we wrześniu 2023 r. w Kijowie, podczas międzynarodowego forum obronnego DFNC1 (International Defence Industries Forum). Czeski premier Petr Fiala poinformował ponadto, że w 2024 r. w Czechach szkolenie przejdzie 1,7 tys. ukraińskich wojskowych. Dotychczas Czesi mieli wyszkolić 6 tys. żołnierzy.

Według informacji France Info z 18 lipca **Paryż przygotowuje nowy pakiet wsparcia wojskowego, największy z dotychczasowych pod względem liczby wozów bojowych**. Znajdzie się w nim 18 armatohaubic CAESAR, 24 „lekkie czołgi" (prawdopodobnie kolejne opancerzone wozy rozpoznawcze AMX-10RC z armatą 105 mm), 128 lekkich (dwuosiowych) kołowych transporterów opancerzonych VAB oraz pociski przeciwpancerne, radary i ciężarówki. We wrześniu br. ma się także rozpocząć szkolenie we Francji 2100 ukraińskich żołnierzy zapowiedzianej wcześniej „brygady francuskiej". Jego zakończenie przewidziano na grudzień. Źródła agencji we francuskim resorcie obrony nie sprecyzowały, kiedy dotrze na Ukrainę przygotowywany pakiet uzbrojenia. Prawdopodobnie będzie on stanowił wyposażenie „brygady francuskiej".

18 lipca Ukraina podpisała ze Słowenią *umowę o współpracy w zakresie bezpieczeństwa i długoterminowej pomocy*. Przewiduje ona, że Lublana, która przekazała już Kijowowi 13 pakietów pomocy wojskowej, w ciągu najbliższych 10 lat będzie utrzymywać obecny poziom wsparcia, wnosić wkład w szkolenie ukraińskiego wojska w ramach misji unijnej (EUMAM), a także współpracować w celu znalezienia źródeł finansowania projektów ukraińskiego przemysłu obronnego. Słowenia zadeklarowała przekazanie 5 mln euro na pomoc humanitarną.

Tego samego dnia *Ukraina podobną umowę zawarła z Czechami*. Znaczną część porozumienia poświęcono współpracy w sferze wojskowo-technicznej, przede wszystkim w zakresie dostaw amunicji małego i dużego kalibru (122 i 155 mm), możliwości produkcji broni strzeleckiej i lekkiej, a także bezzałogowych statków powietrznych. Ponadto umowa przewiduje wzmocnienie zdolności produkcyjnych amunicji w obu krajach. W dokumencie podkreślono, że szczególną formą współpracy w sferze pozamilitarnej jest partnerstwo Czech z obwodem dniepropetrowskim na rzecz jego odbudowy i zapewnienia zrównoważonego rozwoju.

19 lipca szefowie resortów obrony Wielkiej Brytanii i Ukrainy podpisali umowę w sprawie wsparcia kredytowego na rzecz rozwoju ukraińskich zdolności obronnych. Przewiduje ona,

że brytyjscy dostawcy będą mogli uzyskać pożyczki – na kwotę 2 mld funtów – od rządu w Londynie na sfinansowanie kontraktów z Ukrainą. Kwota ta nie jest ostateczna i może zostać w przyszłości zwiększona. Oczekuje się, że dzięki temu do 2026 r. Siły Obrony Ukrainy będą mogły otrzymać systemy obrony powietrznej oraz sprzęt radarowy, jak również pozyskać technologie niezbędne przy produkcji luf artyleryjskich czy też pojazdów opancerzonych. Okres spłaty kredytu wynosi 15 lat.

Potencjał militarny Ukrainy

Od 18 maja do 17 lipca ponad 4,6 mln Ukraińców zaktualizowało swoje dane w komisjach wojskowych (w tym ok. 3 mln przez aplikację „Rezerwa +"). 18 lipca wiceminister gospodarki Ukrainy Witalij Kindratiw poinformował, że przedsiębiorstwa, które uzyskały status kluczowych dla funkcjonowania gospodarki, wyreklamowały od służby wojskowej ok. 800 tys. osób podlegających mobilizacji (liczba ta może sięgnąć 1,2 mln).

18 lipca prezydent Zełenski *zatwierdził nową strategię bezpieczeństwa morskiego Ukrainy*. Przewiduje ona m.in. utworzenie międzynarodowej platformy Bezpieczne Morze Czarne z udziałem państw regionu Morza Czarnego (bez FR), Morza Śródziemnego, Globalnego Południa oraz innych państw stojących przed wyzwaniami natury gospodarczej i żywnościowej w wyniku utrudniania przez Rosję wolności żeglugi na pierwszym z tych akwenów. Zadeklarowano również pogłębianie zaangażowania Koalicji na rzecz Zdolności w zakresie Bezpieczeństwa Morskiego pod przewodnictwem Londynu i Oslo. Celem jej działalności ma być rozwój zdolności morskich Ukrainy i utworzenie „koalicji przeciwminowej" z udziałem państw NATO, która po wojnie przeprowadzi rozminowywanie ukraińskich wód terytorialnych i rzek.

Wojna a sytuacja wewnętrzna na Ukrainie

17 lipca odbyła się wymiana jeńców w formule 95 na 95. W wymianie pośredniczyły Zjednoczone Emiraty Arabskie. Wszyscy zwolnieni to mężczyźni: 88 szeregowców i sierżantów oraz 7 oficerów; z niewoli powróciło m.in. 13 obrońców Mariupola. Była to 54. z kolei wymiana jeńców od 2022 r., a z niewoli rosyjskiej powróciło już łącznie 3405 osób. W opublikowanym 23 lipca *sondażu Kijowskiego Międzynarodowego Instytutu Socjologicznego (KIIS)* **55% Ukraińców wyraziło sprzeciw wobec ustępstw terytorialnych na rzecz Rosji, a 32% zaakceptowało taką możliwość w celu osiągnięcia pokoju i zachowania suwerenności.** Spośród wypowiadających się na ten temat 13% respondentów odpowiedziało „trudno powiedzieć". Z badania wynika, że rośnie odsetek osób akceptujących ustępstwa terytorialne (pod koniec 2023 r. było to 19%, a w lutym br. – 26%).

Monitor
dostaw broni
Zobacz